

Zbiorniki bezciśnieniowe i niskociśnieniowe przeznaczone do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych

---

Ciekłe zapalne: podstawa prawna

Ustawa z dnia 21.12.2000 r. o dozorze technicznym ([Dz. U. Nr 122 poz. 1321](#)) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu ([Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1468](#)), wydane na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dozorze technicznym.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 września 2001 roku w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać zbiorniki bezciśnieniowe i niskociśnieniowe przeznaczone do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych ([Dz.U. Nr 113, poz. 1211](#)).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 31 marca 2008r zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać zbiorniki bezciśnieniowe i niskociśnieniowe przeznaczone do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych ([Dz. U. Nr 60, poz. 371](#)).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 listopada 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości opłat za czynności jednostek dozoru technicznego ([Dz. U. 2014 poz. 1675](#)), wydane na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy o dozorze technicznym.

Ciekłe zapalne: podległość dozorowi technicznemu

Zbiornik bezciśnieniowy i niskociśnieniowy (o nadciśnieniu nie wyższym niż 0,5 bara) przeznaczony do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych podlega dozorowi technicznemu *jeżeli*

prężność pary w temperaturze 50°C < 3 bary

i

temperatura zapłonu nie jest wyższa niż 61°C

Wyjątki:

- zbiorniki w instalacjach zasilania silników spalinowych pojazdów
- zbiorniki o pojemności nie większej niż **1000 dm³**

Ciekłe zapalne: formy i terminy badań

Urządzenie	Parametry	Forma dozoru	Terminy badań		
			rewizja zewnętrzna	rewizja wewnętrzna	próba szczelności
Zbiorniki beczciśnieniowe i niskociśnieniowe do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych	zbiorniki stalowe naziemne powyżej 15 m ³ do 30 lat eksploatacji	pełny	2 lata	10 lat	10 lat
	zbiorniki stalowe naziemne powyżej 15 m ³ eksploatacji	pełny	1 rok	6 lat	6 lat
	zbiorniki stalowe podziemne powyżej 15 m ³ do 20 lat eksploatacji	pełny	2 lata	10 lat	10 lat
	zbiorniki stalowe podziemne powyżej 15 m ³ do 20 lat eksploatacji	pełny	1 rok	5 lat	5 lat
	zbiorniki z tworzyw sztucznych powyżej 15 m ³	pełny	2 lata	10 lat	10 lat
	zbiorniki o pojemności powyżej 2,5 m ³ do 15 m ³	ograniczony	2 lata	-	-
	Zbiorniki o pojemności do 2,5 m ³	uproszczony	-	-	-

Dla urządzenia objętego formą dozoru technicznego uproszczonego nie wydaje się decyzji zezwalającej na jego eksploatację.

Na zlecenie eksploatującego dla urządzeń objętych dozorem technicznym uproszczonym wykonywane są badania kwalifikacyjne, których celem jest sprawdzenie dokumentacji urządzenia, sprawdzenie stanu technicznego urządzenia i jego wyposażenia, przeprowadzenie prób technicznych przed uruchomieniem urządzenia oraz w warunkach pracy zwłaszcza, gdy bezpieczeństwo eksploatacji urządzenia zależy od warunków jego zainstalowania.

Podstawa prawna:

- ✓ art. 5 ust.1 i 2 ustawy o dozorcze technicznym ([Dz.U.Nr 122, poz.1321 ze zm.](#));
- ✓ § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 grudnia 2012r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu ([Dz.U. 2012 Nr 0, poz.1468](#));
- ✓ art.45 pkt1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczypospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej ([Dz.U.Nr 96, poz.959](#)).

Jeżeli urządzenie techniczne jest objęte formą dozoru technicznego **pełnego lub ograniczonego potrzebujesz decyzji zezwalającej na eksploatację.**

W toku eksploatacji urządzeń technicznych objętych **dozorem technicznym pełnym** organ właściwej jednostki dozoru technicznego:

1. przeprowadza badania urządzenia w warunkach gotowości do pracy – badanie odbiorcze;
2. wykonuje okresowe i doraźne badania techniczne
3. sprawdza zaświadczenia kwalifikacyjne osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne.

W toku eksploatacji urządzeń technicznych objętych **dozorem technicznym ograniczonym** organ właściwej jednostki dozoru technicznego:

1. przeprowadza badania urządzenia w warunkach gotowości do pracy – badanie odbiorcze;
2. wykonuje doraźne badania techniczne
3. sprawdza zaświadczenia kwalifikacyjne osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne.

Decyzji zezwalającej na eksploatację nie wydaje się w przypadku urządzeń technicznych objętych [uproszczoną formą dozoru.](#)

Uproszczona forma dozoru

Nie każde urządzenie ciśnieniowe podlegające dozorowi technicznemu wymaga decyzji zezwalającej na eksploatację.

Na podstawie art.15 ust.1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o dozorcze technicznym ([Dz. U. Nr 122 poz. 1321](#)) z późniejszymi zmianami, decyzji zezwalającej na eksploatację nie wydaje się dla urządzeń objętych dozorem technicznym uproszczonym lub oznaczonych przez wytwarzającego znakiem dozoru technicznego.

Rodzaje i parametry urządzeń ciśnieniowych podlegających formie dozoru uproszczonego określono w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 18 września 2001 roku w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać zbiorniki bezciśnieniowe i niskociśnieniowe przeznaczone do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych ([Dz.U. Nr 113, poz. 1211 z późn.zm.](#)).

TRYB POSTĘPOWANIA

Na zlecenie eksploatującego dla urządzeń objętych dozorem technicznym uproszczonym wykonywane są badania kwalifikacyjne, których celem jest sprawdzenie dokumentacji urządzenia, sprawdzenie stanu technicznego urządzenia i jego wyposażenia, przeprowadzenie prób technicznych przed uruchomieniem urządzenia oraz w warunkach pracy zwłaszcza, gdy bezpieczeństwo eksploatacji urządzenia zależy od warunków jego zainstalowania. Po przeprowadzonym badaniu inspektor wystawia protokół z wykonanych czynności.

OPŁATY

Opłata za badanie kwalifikacyjne obliczana jest według stawki godzinowej pomnożonej przez liczbę godzin zużytych w celu wykonania czynności (wraz z czasem dojazdu). Czas zużyty na wykonanie

czynności składa się z czasu przeznaczanego na bezpośrednie wykonanie czynności jednostek dozoru technicznego oraz czynności przygotowawczo – zakończeniowych poza miejscem pracy zlecniodawcy.

Wysokość stawki godzinowej określono w pkt 4 załącznika do nw. rozporządzenia

Podstawa Prawna:

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2001 r. w sprawie wysokości opłat za czynności jednostek dozoru technicznego ([Dz.U. Nr 153, poz. 1762](#)), wydane na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy o dozorcze technicznym wraz z późniejszymi zmianami:

[Dz.U. z 2011r. Nr 294, poz. 1736](#)

UWAGA!!! Urządzenia objęte dozorem technicznym uproszczonym nie podlegają opłacie rocznej.

Ciekłe zapalne: wymagana dokumentacja techniczna

- 1. Poświadczenie wytwórcy zbiornika** - dokument poświadczający, że zbiornik ten został wykonany i zbadany zgodnie z dokumentacją techniczną oraz warunkami określonymi w uprawnieniu do wytwarzania
- 2. Opis działania zbiornika** wraz z danymi dotyczącymi osprzętu i źródeł zasilania ([wniosek](#))
- 3. Schemat połączeń** ze współpracującymi urządzeniami
- 4. Dane dotyczące zabezpieczeń antykorozyjnych**, w tym opis systemu zabezpieczenia katodowego dla zbiorników podziemnych, jeżeli ma być zastosowany.
- 5. Plan usytuowania zbiornika** z uwzględnieniem rozmieszczenia sąsiadujących obiektów budowlanych i urządzeń.
- 6. Protokoły badania szczelności wykładziny lub powłoki ochronnej** oraz ich odporności mikrobiologicznej, jeżeli takie badania są wymagane w dokumentacji technicznej.
- 7. Instrukcję eksploatacji zbiornika**, która powinna zawierać:
  - charakterystykę zbiornika,
  - opis czynności związanych z napełnianiem, magazynowaniem i opróżnianiem,
  - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, ze szczególnym uwzględnieniem czynnika znajdującego się w zbiorniku oraz skażenia mikrobiologicznego,
  - wymagania określone w odrębnych przepisach, dotyczące ochrony przed wybuchem i pożarem oraz ochrony środowiska, odpowiednie dla czynnika roboczego,

- wymagania dotyczące obsługi urządzeń zabezpieczających, czynności związane z konserwacją zbiornika, w tym również częstotliwość, sposób i zakres sprawdzania wykładzin i pokryć oraz częstotliwość kontroli zagrożenia korozją,
  - wymagania dotyczące kwalifikacji osób sprawujących nadzór oraz obsługujących i konserwujących zbiornik, sposób postępowania w razie wystąpienia uszkodzeń i nieprawidłowości podczas eksploatacji zbiornika.
-

Ciekłe zapalne: warunki uzyskania decyzji zezwalającej na eksploatację

Urządzenie techniczne, dla którego ustalono formę dozoru technicznego **pełnego** lub **ograniczonego** wymaga rejestracji oraz uzyskania przez eksploatującego decyzji zezwalającej na eksploatację wydaną przez właściwy organ dozoru technicznego.

Przed wydaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia technicznego organ właściwej jednostki dozoru technicznego wykonuje następujące czynności:

- a. sprawdza kompletność i odpowiedniość dokumentów – czynność wykonywana przez inspektora w biurze
  - b. dla zbiorników podziemnych badanie powłoki zewnętrznej zbiornika przed zasypaniem – wizyta u eksploatującego
  - c. identyfikuje urządzenie, sprawdza jego stan i oznakowanie – wizyta u eksploatującego
  - d. wykonanie próby szczelności wraz z osprzętem, jeżeli próba taka jest wymagana – wizyta u eksploatującego
  - e. sprawdza zgodność wykonania urządzenia z przedłożoną dokumentacją na miejscu eksploatacji urządzenia – wizyta u eksploatującego
  - f. przeprowadza badanie odbiorcze – wizyta u eksploatującego.
-

Ciekłe zapalne: rodzaje badań

W trakcie eksploatacji urządzenie bezcisnieniowe podlega następującym badaniom:

- **badania okresowe** – dla urządzeń objętych dozorem pełnym, w terminach określonych dla danego rodzaju urządzenia
- **badania doraźne** :

- **eksploatacyjne** – w przypadku stwierdzenia niewłaściwego stanu zbiornika oraz zakończenia jego modernizacji lub naprawy;
- **po niebezpiecznym uszkodzeniu zbiornika** lub nieszczęśliwym wypadku związanym z eksploatacją zbiornika;
- **kontrolne** - przeprowadza się u eksploatującego w ramach nadzoru i kontroli przestrzegania przepisów o dozorze technicznym.

Badania okresowe są wykonywane jako:

- **rewizje wewnętrzne** - polegające na wizualnej ocenie stanu ścianek zbiornika, ich połączeń, wzmocnień oraz wyposażenia. W uzasadnionych technicznie przypadkach może polecić uzupełnienie rewizji wewnętrznej lub zastąpić oględziny wewnętrzne innym badaniem, które pozwoli ocenić stan techniczny zbiornika.
- **próby szczelności** -mogą być przeprowadzane jako hydrauliczne lub pneumatyczne albo jako inna próba (np. ultradźwiękowa)
- **rewizje zewnętrzne** – polegające na wykonaniu zewnętrznej oceny wizualnej zbiornika w miejscach dostępnych oraz sprawdzeniu działania jego osprzętu i automatyki zabezpieczającej oraz zapisów dotyczących eksploatacji zbiornika. Rewizję tę można przeprowadzić w ruchu lub podczas postoju zbiornika.

Badania doraźne eksploatacyjne są wykonywane jako:

- **próby szczelności** - j.w.
- **rewizje wewnętrzne** – j.w.
- **rewizje zewnętrzne** – j.w.

Badania doraźne eksploatacyjne są wykonywane na wniosek eksploatującego urządzenie ciśnieniowe, w szczególności w przypadku:

- naprawy lub modernizacji zbiornika oraz wymiany jego elementów,
- wymiany lub naprawy urządzeń zabezpieczających przed wzrostem ciśnienia,
- wymiany urządzeń zasilających na urządzenia o innych parametrach lub innej charakterystyce,
- nieszczelności ścianek zbiornika,

- zmiany połączeń określonych w schemacie instalacji,
- przekroczenia dopuszczalnych parametrów pracy zbiornika,
- wystąpienia innych okoliczności, ustalonych przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego.

Zakres badań doraźnych ustala organ właściwej jednostki dozoru technicznego.

Ciekłe zapalne: przygotowanie do badań

Eksploatujący, w terminach określonych w załączniku do rozporządzenia, **przygotowuje urządzenie do badań** w zakresie niezbędnym do ich przeprowadzenia, w sposób zapewniający bezpieczeństwo osób wykonujących badania. Eksploatujący zapewnia również obsługę wykonywanych badań.

Urządzenie powinno być przygotowane do badania zgodnie z wytycznymi zawartymi w instrukcji eksploatacji urządzenia.

Wymagania odnośnie przygotowania zbiornika do badania w przypadku braku wytycznych zawartych w instrukcji eksploatacji:

- **wykonanie rewizji wewnętrznej**
  - zbiornik należy opróżnić z czynnika zachowując wszelkie środki bezpieczeństwa,
  - należy otworzyć wszelkie dostępne do oględzin otwory rewizyjne (np. włazy)
  - zbiornik należy oczyścić przez przemycie, przedmuchanie parą lub gazem obojętnym oraz przedmuchanie powietrzem do stopnia umożliwiającego oględziny powierzchni ścianek wewnętrznych;
  - na czas trwania prac w zbiorniku należy wyłączyć z ruchu wszelkie urządzenia, które mogą stanowić zagrożenie dla wykonujących badania (w tym środki zasilania);
  - należy zapewnić własne oświetlenie wnętrza zbiornika (np. z autotransformatora 24 V lub latarki w wykonaniu ATX)
  - w czasie wykonywania badania należy przestrzegać wszelkich zasad BHP, w tym m.in. zapewnić niezbędne środki ochrony zbiorowej, indywidualnej i ppoż.
- **wykonanie rewizji zewnętrznej**
  - Rewizję zewnętrzną zbiornika wykonuje się zazwyczaj w ruchu;

- oceny wizualnej zbiornika w miejscach dostępnych;
  - W czasie wykonywania badania należy przestrzegać wszelkich zasad BHP, w tym m.in. zapewnić niezbędne środki ochrony zbiorowej, indywidualnej i ppoż.
- **wykonanie próby szczelności**
    - Wartość ciśnienia próbnego zazwyczaj przyjmuje się zgodnie z dokumentacją techniczną zbiornika
    - Należy liczyć się z koniecznością całkowitego odcięcia urządzenia od instalacji poprzez np. zaślepienie króćców, zamknięcie zaworów odcinających;
    - Próba może być wykonywana bez zdejmowania izolacji zewnętrznej;
    - W czasie wykonywania badania należy przestrzegać wszelkich zasad BHP, w tym m.in. zapewnić niezbędne środki ochrony zbiorowej, indywidualnej i ppoż.

Zastrzega się ustalenie przez inspektora dodatkowych wytycznych dotyczących przygotowania urządzenia do badania (indywidualnie uzgodnione dla każdego urządzenia).

ŹRÓDŁO:

URZĄD DOZORU TECHNICZNEGO

https://www.udt.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=687&Itemid=972